

Onderwerp Gevolgen decembercirculaire 2018 Gemeentefonds																				
Nummer	2019/36136																			
Portefeuillehouder	Snoek, M.																			
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen																			
Afdeling	CC																			
Auteur	Welsink, M.																			
Telefoonnummer	023-5113887																			
Email	mwelsink@haarlem.nl																			
Kernboodschap	Ten opzichte van de septembercirculaire 2018 stijgt de algemene uitkering voor 2018. De oorzaken hiervan zijn een stijgende uitkeringsfactor en vier taakmutaties. Al deze oorzaken liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. <table><tr><td>Decembercirculaire 2018 <i>(bedragen x € 1.000)*</i></td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr><tr><td>Budgettair effect voor de algemene middelen</td><td>148 v</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table> <i>*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan</i> Voor het sociaal domein wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de mutaties in het rijksbudget rechtstreeks doorwerken op de omvang van het werkbudget, de mutaties in deze circulaire leiden tot een afname van het budget. De grootste mutaties in deze circulaire hebben betrekking op integratie-, decentralisatie- en suppletie uitkeringen en hebben daarmee geen effect voor de algemene middelen. De gevolgen van de decembercirculaire voor 2018 worden verwerkt in de Jaarrekening 2018. Voor een aantal doelen kan gelden dat wij de middelen in 2018 ontvangen, maar deze pas in 2019 tot uitgaven leiden. In die gevallen zal een voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat 2018 worden voorgelegd. De meerjarige gevolgen worden samen met de gevolgen uit de septembercirculaire verwerkt in de Kadernota 2019.						Decembercirculaire 2018 <i>(bedragen x € 1.000)*</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Budgettair effect voor de algemene middelen	148 v	0	0	0	0	0
Decembercirculaire 2018 <i>(bedragen x € 1.000)*</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023														
Budgettair effect voor de algemene middelen	148 v	0	0	0	0	0														
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur.																			
Besluit College d.d. 22 januari 2019	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,																			

Inleiding

Alle gemeenten samen ontvangen van het rijk per jaar ongeveer € 25 miljard uit het gemeentefonds. Dat geld wordt via de algemene uitkering en een aantal doeluitkeringen verdeeld over de gemeenten. Het rijk maakt de verdeling bekend via meerdere circulaire per jaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De decembercircular is de vierde gemeentefonds-circular van 2018 en heeft een beperkte strekking, wel geeft de circular een vooruitblik. Op basis van de Najaarsnota 2018 van de rijksoverheid (geeft de stand van rijksuitgaven per 1 oktober 2018 weer) kan een onderuitputting van het rijk in 2018 worden verwacht. Voor Haarlem zou dit een eenmalig nadeel van circa € 1 miljoen kunnen betekenen. De impact van de laatste maanden op de jaaruitgaven is lastig in te schatten, maar een onderuitputting lijkt aannemelijk. Tegelijkertijd zijn er signalen dat door correcties in de laatste maanden van 2018 géén onderuitputting zal plaatsvinden. In de meicircular zal het ministerie van BZK de (mogelijke) onderuitputting cijfermatig verwerken en ontstaat meer duidelijkheid over de gevolgen voor Haarlem.

2. Kernboodschap

Ten opzichte van de septembercircular 2018 stijgt de algemene uitkering voor alle jaren. Deze meerjarige gevolgen worden verwerkt in de Kadernota 2019.

Samenvatting (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eindstand septembercircular 2018	297.090	310.050	313.844	314.313	316.198	318.131
A. Ontwikkelingen rijksniveau	124	0	0	0	0	0
B. Taakmutaties voor beleidsvelden	47	0	0	0	0	0
C. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	1.987	613	700	229	229	229
D. Decentralisaties sociaal domein	-109	0	0	0	0	0
Eindstand decembercircular 2018	299.139	310.663	314.544	314.542	316.426	318.360
Totaal verschil	2.049 v	613 v	700 v	229 v	229 v	229 v
<i>Budgettair effect voor de algemene middelen</i>	<i>148 v</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Het voordelig budgettair effect voor de algemene middelen is nihil. Dit komt omdat Haarlem per saldo extra geld voor beleidsvelden krijgt en die komen volgens bestaand beleid ten gunste van die beleidsvelden. Voor het sociaal domein wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de mutaties in het rijksbudget rechtstreeks doorwerken op de omvang van het werkbudget, de mutatie in deze circular leiden tot een afname van het budget sociaal domein.

De meerjarige gevolgen worden samen met de gevolgen uit de septembercircular verwerkt in de Kadernota 2019.

3. Consequenties

Op basis van de decembercircular 2018 is een nieuwe berekening gemaakt van de algemene uitkering voor de jaren 2018 tot en met 2023. In deze analyse wordt de nieuwe berekening vergeleken met de berekening die is gemaakt op basis van de septembercircular 2018. De analyse

volgt daarbij de opbouw van de berekening van de algemene uitkering. In de opgenomen tabellen is telkens aangegeven wat het budgettaire effect is voor de algemene middelen.

3.1 Ontwikkelingen rijksniveau

In 2018 stijgt de uitkeringsfactor ten opzichte van de septembercirculaire. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijstelling van de fysieke maatstaven (zoals oppervlakte bebouwing). De uitkeringsfactor voor 2019 is in deze circulaire niet geactualiseerd, eventuele aanpassingen volgen bij de meicirculaire.

Het effect van de wijziging van de uitkeringsfactor betekent een stijging van de algemene uitkering.

Ontwikkelingen rijksniveau (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ontwikkelingen uitkeringsfactor	124	0	0	0	0	0
Totaal	124 v	0	0	0	0	0
Waarvan budgettair effect voor algemene middelen	124 v	0	0	0	0	0

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Te verwachten ontwikkelingen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven ("trap-op, trap-af" methodiek). De decembercirculaire is geen bijstelmoment voor het accres en er zijn in deze circulaire dan ook geen mutaties voor het accres. Toch kan er op basis van de Najaarsnota van de rijksoverheid (geeft de stand van uitgaven per 1 oktober 2018 weer) een grotere onderuitputting voor 2018 worden verwacht dan eerder aangegeven in de septembercirculaire. Voor Haarlem zou dit een eenmalig nadeel van circa € 1 miljoen kunnen betekenen. De verwachte extra onderuitputting is voornamelijk het gevolg van lagere uitgaven in de zorg en voor infrastructuur. De impact van de laatste maanden op de jaaruitgaven is lastig in te schatten, maar een onderuitputting lijkt aannemelijk. Tegelijkertijd zijn er signalen dat door correcties in de laatste maanden van 2018 géén onderuitputting zal plaatsvinden. In de meicirculaire zal het ministerie van BZK de (mogelijke) onderuitputting cijfermatig verwerken.

3.2 Taakmutaties voor beleidsvelden

Implementatie richtlijn EED

Gemeenten zijn vanaf 2015 als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht op de vierjaarlijkse uitvoering van energie-audits door grote ondernemingen. Deze verplichting vloeit voort uit de implementatie van de Europese Richtlijn Energie-efficiëntie (EED). Voor de uitvoeringslasten van deze extra toezichtstaak wordt Haarlem gecompenseerd met een bijdrage van € 24.000. Dit bedrag is, zoals aangekondigd in de septembercirculaire, gebaseerd op de evaluatie van de energie-auditplicht die in 2018 heeft plaatsgevonden.

DigiD en MijnOverheid

Eind 2017 hebben de VNG en het Ministerie van BZK afgesproken dat de doorbelasting van DigiD en MijnOverheid 2018 via de algemene uitkering uit het gemeentefonds verloopt. Inmiddels is gebleken dat niet het volledige bedrag, dat bij de meicirculaire 2018 is uitgenomen, benodigd is. Het restant wordt, conform afspraak met de VNG, teruggestort in de algemene uitkering. Voor Haarlem is dat een voordeel van € 12.000.

Berichtenbox

In 2017 hebben gemeenten bijgedragen aan het beheer van de Berichtenbox voor burgers. Bij de eindafrekening is gebleken dat niet alle middelen voor 2018 benodigd waren. Het resterende bedrag is teruggestort naar de algemene uitkering. Voor Haarlem is dit een eenmalig voordeel van € 7.000.

Generieke digitale infrastructuur

De gereserveerde middelen voor de generieke digitale infrastructuur in 2017 en 2018 zijn niet volledig uitgeput. Het resterende bedrag wordt teruggestort naar de algemene uitkering. Voor Haarlem is dit een eenmalig voordeel van € 5.000.

Budgettaire effect

De middelen die wij ontvangen voor DigiD en MijnOverheid, Berichtenbox en Generieke digitale infrastructuur leiden per saldo tot een eenmalig voordeel van € 24.000 voor de algemene middelen.

Taakmutaties beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Implementatie richtlijn EED	24					
DigiD en MijnOverheid	12					
Berichtenbox	7					
Generieke digitale infrastructuur	5					
Totaal	47 v	0	0	0	0	0
<i>Waarvan budgettaire effect voor algemene middelen</i>	<i>24 v</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.3 Doeluitkeringen voor beleidsvelden

De algemene uitkering wordt van oudsher hoofdzakelijk gebruikt om het gemeentefonds over alle gemeenten te verdelen volgens dezelfde maatstaven. Daarnaast wordt de algemene uitkering tegenwoordig gebruikt om individuele gemeenten of groepen van gemeenten een uitkering te verstrekken voor een bepaald doel. Gemeenten zijn formeel-juridisch vrij om dat geld aan dat doel te besteden of ergens anders aan uit te geven. De reden dat het rijk dit doet is dat op deze manier gemeenten geen verantwoording aan het rijk hoeven af te leggen over de besteding van de ontvangen gelden; ze vallen immers onder de algemene uitkering. Dit in tegenstelling tot gelden die via specifieke uitkeringen door het rijk worden verstrekt. Het rijk vertrouwt erop dat gemeenten de ontvangen gelden in lijn met het doel zullen uitgeven. De bedragen in onderstaande tabel zijn extra inkomsten die ten gunste komen van de betreffende beleidsvelden en daarom niet leiden tot een verhoging van de vrij besteedbare algemene middelen.

Voor onderstaande doelen kan gelden dat wij de middelen in 2018 ontvangen, maar dat deze pas in 2019 tot uitgaven leiden. In die gevallen zal een voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat 2018 worden voorgelegd.

Doeluitkeringen beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baankansen	257					
Programma Geweld hoort nergens thuis	60					
Ondersteuning beschermd wonen en maatschappelijke opvang	25					
Zero emissie stadslogistiek	130					
Informatieplicht energiebesparende maatregelen	33					
Referendum Wiv	2					
Vrouwenopvang	74					
Beter benutten	175					
Innovatieve aanpak energiebesparing	323					
Schulden en armoede	87	-87				
Transformatiefonds sociaal domein Jeugd	471	471	471			
Versnelling lokale aanpak tegen eenzaamheid	250					
Impulsgelden Weerbaar Bestuur	100					
Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches		229	229	229	229	229
Totaal	1.987 v	613 v	700 v	229 v	229 v	229 v
<i>Waarvan budgettair effect voor algemene middelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Baankansen

Voor het creëren van extra baankansen voor kwetsbare jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs wordt eenmalig € 17 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's om in samenspraak met betrokken regiogemeenten en pro/vso-scholen de genoemde impuls vorm en inhoud te geven. Voor Haarlem bedraagt het bedrag € 257.000.

Programma Geweld hoort nergens thuis

Het programma 'Geweld hoort nergens thuis' stelt per centrumgemeente vrouwenopvang /geweld in huiselijke kring een vergoeding van € 25.000 voor de periode 1 september 2018 tot en met 31 december 2018 beschikbaar voor het aanstellen van een regionale projectleider.

Voor de jaren 2019 en verder wordt een vergoeding van € 75.000 per jaar beschikbaar gesteld, de verwerking hiervan vindt plaats in de meicirculaire 2019.

Het Programma 'Geweld hoort nergens thuis' stelt voor de drie pilotregio's Midden-Brabant (via gemeente Tilburg), Rotterdam-Rijnmond (via gemeente Rotterdam) en Kennemerland (via gemeente Haarlem) een vergoeding van € 35.000 voor de periode 1 september 2018 tot en met 31 december 2018 beschikbaar voor het opstellen van het voorstel en het bewerkstelligen van het bestuurlijk draagvlak.

Voor de jaren 2019 en verder ontvangt Kennemerland een vergoeding van € 175.000 per jaar voor het daadwerkelijk realiseren van een multidisciplinair centrum huiselijk geweld en kindermishandeling onder één dak. Verwerking vindt in de meicirculaire 2019 plaats.

Ondersteuning beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Elk van de 46 regio's voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang krijgt via de centrumgemeente in 2018 een impuls van € 25.000 voor het organiseren van bestuurlijke samenwerkingsafspraken in de regio ten aanzien van de visie zoals verwoord in het rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis'.

Zero emissie stadslogistiek

In het kader van Zero-emissie stadslogistiek (ZES) wordt € 4 miljoen ingezet om een impuls te geven aan de Green Deal ZES. Het geld is bestemd om de ingroei van zero-emissie bestelauto's te versnellen en gemeenten te ondersteunen bij de voorbereiding op zero emissie stadslogistiek. Voor Haarlem bedraagt het bedrag € 130.000.

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

Door de informatieplicht moeten bedrijven met een middelgroot energieverbruik uiterlijk 1 juli 2019 rapporteren welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen met een terugverdientijd van vijf jaar of lager. Bedrijven worden verplicht te rapporteren aan het bevoegd gezag, de gemeenten, of namens deze de omgevingsdiensten. Het bevoegd gezag is op deze manier beter in staat informatiegestuurde handhavingsprogramma's op te stellen en prioriteit te stellen aan die bedrijven waar het meeste resultaat te behalen is. Om deze werkwijze – van de reeds bestaande uitvoeringstaak – te implementeren ontvangt Haarlem € 33.000.

Referendum Wet op inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Haarlem ontvangt € 2.000 voor extra gemaakte kosten door hun hoofdstembureaus in verband met het niet digitaal kunnen overdragen van de totalen per gemeente en per kieskring bij het Wiv-referendum (in de volksmond ook wel bekend als het referendum over de sleepwet).

De overige posten bestaan uit mutaties van reeds bestaande doeluitkeringen.

Vrouwenopvang

Met ingang van 2018 wordt de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang structureel verhoogd voor de opvang van slachtoffers van huiselijk en eengerelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. Voor 2018 bedraagt dit € 74.000, voor de jaren 2019 en verder vindt verwerking plaats bij de meicirculaire 2019.

Beter benutten

Voor de uitvoering van het Vervolgprogramma van Beter Benutten (met als doel bereikbaarheid en reistijdverbetering over weg, water en spoor) ontvangt Haarlem € 175.000.

Innovatieve aanpak energiebesparing

Het programma “Innovatieve aanpakken energiebesparing bestaande koopwoningen” heeft tot doel aanpakken te realiseren die de energetische verduurzaming van de particuliere woningvoorraad versnellen. Het uiteindelijke doel is de particuliere woningvoorraad naar energieneutraal te renoveren. Haarlem ontvangt € 323.000 aan budget voor uitvoering van de volgende fase.

Schulden en armoede

Ter versterking van de gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid heeft het kabinet voor drie jaar middelen ter beschikking gesteld voor het voorkomen van schulden en voor de bestrijding van armoede. Van dit geld wordt een gedeelte naar voren gehaald en in december 2018 uitbetaald in plaats van in de loop van 2019. Voor Haarlem bedraagt het verschoven bedrag € 87.000.

Transformatiefonds sociaal domein Jeugd

De Stuurgroep Zorglandschap heeft de aanvraag voor het Transformatiefonds (bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen) gewogen en akkoord bevonden. Het Transformatiefonds wordt naar rato per jeugdhulpregio verdeeld. De verdeling vindt plaats in de jaren 2018, 2019 en 2020 via een decentralisatie-uitkering aan de grootste gemeente in de desbetreffende regio. Voor Haarlem bedraagt dit € 471.000 per genoemd jaar.

Versnelling lokale aanpak tegen eenzaamheid

In het kader van het programma Eén tegen Eenzaamheid is geld beschikbaar gesteld voor de versnelling van bestaande en startende lokale aanpakken. Haarlem ontvangt € 250.000.

Impulsgelden weerbaar bestuur

Ter versterking van het weerbaar bestuur ontvangen acht gemeenten een financiële impuls, Haarlem is één van hen en ontvangt € 120.000 in 2018. € 20.000 hiervan is reeds ontvangen bij de septembercirculaire, waardoor er nu nog een mutatie van € 100.000 volgt. Het geld is bedoeld voor één of meer van de drie sporen uit het thema “Weerbaar bestuur”, namelijk: (1) het versterken van de integriteit en veiligheid van politieke ambtsdragers, (2) het versterken van de preventieve bestuurlijke aanpak en maatschappelijke weerbaarheid en (3) het tegengaan van ondemocratische beïnvloeding.

Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn op 29 juni 2018 de nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend door de Ministeries van VWS, OCW en SZW en de VNG. Deze nieuwe bestuurlijke afspraken treden in werking vanaf 1 januari 2019. Haarlem heeft een aanvraag ingediend voor de Brede Regeling Combinatiefuncties, het Rijk draagt hiertoe 40% van de kosten bij en de gemeenten dragen zorg voor de organisatie van 60% cofinanciering. Dit leidt tot een voordeel van structureel € 229.000 voor Haarlem.

3.4 Decentralisaties sociaal domein

Suppletie-uitkering Beschermd Wonen

De gemeente Bergen op Zoom ontvangt een aanvullende bijdrage om het tekort op het taakgebied beschermd wonen op te lossen. Deze situatie is onder andere ontstaan door het relatief lage bedrag dat de gemeente per volwassen inwoner ontvangt op grond van de historische verdeling van de middelen en de sterke stijging van het aantal cliënten met beschermd wonen. De tegemoetkoming zal in 2018 plaatsvinden via een herverdeling binnen het onderdeel Beschermd Wonen van de IUSD Wmo; alle centrumgemeenten dragen naar rato bij. Voor Haarlem bedraagt de bijdrage € 109.000.

In de meicirculaire 2019 volgt de verwerking voor de jaren 2019 en 2020.

Decentralisaties sociaal domein (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Suppletie-uitkering Beschermd Wonen	-109					
Totaal ontwikkeling budget sociaal domein	-109 n	0	0	0	0	0
Waarvan budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0	0

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.5 Berekening budgettair effect voor de algemene middelen

In voorgaande paragrafen is per onderdeel aangegeven wat het budgettair effect is voor de algemene middelen. Onderstaande tabel vat dit in een overzicht samen.

Berekening budgettair effect (bedragen x € 1.000)*	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A. Ontwikkelingen rijksniveau	124					
B. Taakmutaties voor beleidsvelden	24					
C. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	0					
D. Decentralisaties sociaal domein	0					
Budgettair effect voor de algemene middelen	148 v	0	0	0	0	0

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

4. Vervolg

De gevolgen van de decembercirculaire voor 2018 worden verwerkt in de Jaarrekening 2018. Voor een aantal onderwerpen kan gelden dat wij de middelen in 2018 ontvangen, maar dat deze pas in 2019 tot uitgaven leiden. In die gevallen zal een voorstel tot bestemming van het rekeningresultaat 2018 worden voorgelegd. De meerjarige gevolgen worden samen met de gevolgen uit de septembercirculaire verwerkt in de Kadernota 2019.

5. Bijlagen

Decembercirculaire 2018 Gemeentefonds